

אחרות בתוך פרוד

פלסטינית גולה. בדרך זו ביקשו למתן מעט את עמדותיו של אש"ף בסכסוך עם ישראל במגמה לאפשר לו להשתלב במשאומתן.

מן הראוי לעמוד על נסיבות פרסומן של החלטות רבאט כעבור שלוש שנים בלבד. מן ההצהרות ומן הידיעות שפרסמו אמצעי־התקשורת הערביים וסוכנויות הידיעות במהלך הוועידה ולאחריה אמנם אפשר היה לעמוד במידה רבה של דיוק על פרטיהן של מרבית ההחלטות, אך עם זאת נשאר הנוסח המלא של ההחלטות חסוי. פרסומו בעתון הלכנוני הפרו־לובי אל־ספיר בנובמבר 1977 בא בעקבות טענתו של סאדאת נגד מבקריו במחנה הערבי, כי בביקורו בירושלים לא הפר כלל את החלטות רבאט, וכי אם אמנם הופרו החלטות אלו, מדינות ערב האחרות הן שהפרו אותן. בתגובה על כך פרסם העתון את הנוסח המלא של החלטות הוועידה, במגמה לאפשר לקורא לשפוט אם אכן צדק סאדאת.

ב. נוסח ההחלטות²⁷

אלו ההחלטות שקיבלה ועידת־הפסגה הערבית השביעית, לאחר שסקרה את החלטות ועידת־הפסגה הערבית השישית באלג'יר לאור ההתפתחויות במצב הערבי והבינלאומי והישגי הפעולה הערבית המשותפת בכל התחומים, ולאחר דיון במצב הכללי, על היבטיו השונים, ועיון בדיווחשכון של מועצת שרי־החוץ וכדינים־ וחשבונות של מזכיר הליגה הערבית:

1. מטרת האומה הערבית בשלב הזה

הוועידה מאשרת את ההחלטות שלהלן, שקיבלה ועידת־הפסגה הערבית השישית:

- א. שחרור מלא של כל האדמות הערביות שנכבשו בתוקפנות של יוני 1967. לא יהיה ויתור או הקלת־ראש לגבי שום חלק מהאדמות ולא תותר פגיעה בריבונות הלאומית עליהן.
- ב. שחרור ירושלים הערבית ואי־הסכמה לכל מצב שיש בו כדי לפגוע בריבונות ערבית מלאה על עיר־הקודש.
- ג. מחויבות להשיב את הזכויות הלאומיות של העם הפלסטיני, בהתאם להחלטות שקיבל אש"ף, שהוא הנציג היחיד של העם הפלסטיני.
- ד. בעיית פלסטין היא בעייתם של כל הערבים. אסור לשום גורם ערבי לוותר על מחויבות זו, בהתאם להחלטות שאושרו בוועידות־הפסגה הערביות הקודמות.

2. היסודות שעליהם תושגת הפעולה הערבית המשותפת

- א. חזיון הכוח העצמי של מדינות ערב מבחינה צבאית, כלכלית ומדינית, המשך בניית הכוח הצבאי של מדינות העימות והבטחת הדרכים לבנייה הזאת.
- ב. יצירת תיאום מדיני, צבאי וכלכלי יעיל, אשר יביא למיזוג ערבי בכל המישורים.
- ג. אייחוסם לכל נסיון להגיע להסדר מדיני חלקי כלשהו בשל כלל-לאומיותה של הבעיה והיותה מקשה אחת.
- ד. חובתן של כל מדינות ערב לשחרר את האדמות הערביות הכבושות ולהשיב את הזכויות הלאומיות של העם הפלסטיני.
- ה. ניהול מדיניות שתביא לבידודה המדיני והכלכלי של ישראל ולהפסקת הסיוע המדיני, הצבאי, הכלכלי והאנושי שהיא מקבלת מכל מקור בעולם.
- ו. הימנעות ממלחמות ומחילוקי דעות שוליים בין הערבים, במגמה לרכז את המאמצים נגד האויב הציוני.

3. העניין הפלסטיני

ועידת הפסגה הערבית השביעית, לאחר שקיבלה דיווחים מפורטים וממצים של המלכים, הנשיאים והנסיכים על המצב הערבי בכלל ועל בעיית פלסטין בפרט; לאחר ששמעה את ההודעות של המלך חוסיין, מלך הממלכה הירדנית והאשמית, ושל יאסר ערפאת, יושב ראש אש"ף, ואת הודעות המלכים, הנשיאים והאמירים באוירה של גילויי לב, כנות ואחריות מלאה; מתוך מודעות של המנהיגים הערביים לגודל האחריות הלאומית המשותפת הרובצת עליהם במצב הנוכחי בעניין העימות עם התוקפנות ולחובות השחרור, המתחייבות מאחדות הבעיה הערבית ומאחדות המאבק למענה; מתוך הכרה של הכול בנסיגות ובתכניות של הציונות, המוסיפה לחתור לביטול הקיום הפלסטיני ולמחיקת הישות הפלסטינית הלאומית; מתוך אמונה בצורך לסכל את הנסיגות והתכניות האלה ולהגיב עליהם על-ידי תמיכה בישות הזאת על-ידי חזוקה ועל-ידי התחייבות למלא את צורכי התפתחותה ולהגביר את יכולתה להשיב את הזכויות המלאות של העם הפלסטיני ולשאת באחריות במסגרת המחויבות הערבית הקולקטיבית על-ידי שיתוף פעולה הדוק עם אחיה; בהתבסס על הנצחונות שהושגו על-ידי המאבק הפלסטיני בעימות עם האויב הציוני במישור הערבי ובמישור הבינלאומי ובארגון האו"ם ובשל הצורך להמשיך את הפעולה הערבית המשותפת כדי להרחיב את ההישגים האלה ולממשם; ולאחר שהכול השתכנעו בכל האמור, והוועידה הצליחה לשים קץ לכל המחלוקות בין האחים במסגרת חזיון הסולידאריות הערבית – לאור כל זאת מחליטה ועידת הפסגה הערבית כדלהלן:

אחדות בתוך פרוד

- א. לאשר את זכות העם הפלסטיני לשוב למולדתו ולהחליט בעצמו על עתידו.
- ב. לאשר את זכות העם הפלסטיני לכונן שלטון לאומי עצמאי בהנהגת אש"ף, שהוא הנציג החוקי היחיד של העם הפלסטיני, בכל אדמה פלסטינית אשר תשוחזר. מדינות ערב יסייעו לשלטון הזה לכשיוקם בכל התחומים ובכל המישורים.
- ג. לסייע לאש"ף לשאת באחריותו במישור הלאומי ובמישור הבינלאומי במסגרת המחויבות הערבית.
- ד. לקרוא לממלכה הירדנית ההאשמית, לריפובליקה הערבית של סוריה, לריפובליקה הערבית של מצרים ולאש"ף לקבוע נוסחה להסדרת היחסים ביניהם לאור ההחלטות האלו ולהוציא אותן מן הכוח אל הפועל.
- ה. לחייב את כל מדינות ערב לשמור על האחדות הלאומית הפלסטינית ולא להתערב בעניינים הפנימיים של הפעולה הפלסטינית. (המשלחת של הריפובליקה העיראקית הסתייגה מסעיפים א-ג.)

4. המישור המדיני

בהתבסס על המטרות ועל העיקרים שקבעה ועידת הפסגה הערבית השישית באלג'יר ומתוך רצון להמשיך בפעילות המדינית בצורה שתשרת את המטרות המוגדרות של המאבק הערבי ותגדיר את התפתחות יחסי החוץ שלנו עם הכוחות העולמיים השונים, מחליטה הוועידה כדלהלן:

(א) ארגונים וחוגים בינלאומיים

1. לנצל את [חולשת] האויב ומוסדותיו כדי לחשוף את ישראל. להביא החלטות נוספות בנושא פלסטין והמזרח התיכון העשויות לבודד את ישראל מבחינה מדינית והסברתית בקרב דעת-הקהל העולמית. לנסות למצוא אמצעים יעילים יותר לחשיפת תמרוניה של ישראל וסירובה לבצע את החלטות הארגונים הבינלאומיים, להבליט את העניין לפני דעת-הקהל העולמית ולהטיל על ישראל את האחריות לסיכול המאמצים לכינון שלום צודק.
2. להדק את שיתוף-הפעולה עם קבוצת [המדינות] הבלתי-מזדהות ולפעול לביצוע החלטות ועידת-הפסגה הרביעית של [המדינות] הבלתי-מזדהות. להעלות בוועידת שריי-החוץ של המדינות הבלתי-מזדהות, שתתכנס בקיץ 1975, את נושא הטלת הסאנקציות הנזכרות בפרק השביעי של מגילת האו"ם על ישראל ולתבוע את גירושה מן האו"ם, לקראת העלאת הנושא במושב השלושים של עצרת האו"ם.

ועידת הפסגה השביעית

3. להמשיך לפעול להירוק שיתוף-הפעולה הערבי עם הממשלות והעמים האיסלאמיים ולעשות מאמצים נוספים אצל מדינות איסלאמיות שיש להן קשרים עם ישראל למען ניתוק הקשרים האלה. לעשות מאמצים יעילים יותר להגברת חלקו של העולם האיסלאמי בתמיכה בעמדה הערבית הצודקת במאבק בין הערבים לציונים.
4. להדק את שיתוף-הפעולה בין הליגה הערבית ובין הארגון לאחדות אפריקה בכל התחומים.

(ב) העלאת בעיית פלסטין בסעיף נפרד במושב ה-29 של עצרת האו"ם

הוועידה סקרה את [הדיונים] בעניין פלסטין באו"ם ואת ההצלחה שזכתה לה הזמנת אש"ף, נציג העם הפלסטיני, להשתתף בדיונים על בעיית פלסטין בעצרת הכללית, וכך החליטה:

1. לפעול בכל האמצעים להשיג את תמיכתה של העצרת הכללית של האו"ם בעקרונות המוזכרים בהחלטה המדינית, לרבות ההדגשים האלה:
 - זכויות-היסוד הקבועות של העם הפלסטיני והתנגדות לכל גזילה או הפקרה של הזכויות האלו.
 - זכות העם הפלסטיני להגדרה עצמית ללא שום התערבות מבחוץ והבטחת עצמאותו הלאומית וזכותו לשוב למולדתו.
 - זכות העם הפלסטיני לפעול בכל האמצעים להשגת זכויותיו היסודיות בהתאם למטרות האו"ם ולעקרונותיו.
2. לדון בבעיית פלסטין בעצרת הכללית של האו"ם, שתתקיים ב-13 בנובמבר 1974. המזכיר הכללי (של הליגה הערבית) יביא את ההחלטה לידיעת נשיא העצרת הכללית והמזכיר הכללי של האו"ם.
3. בעת הדיון בבעיית פלסטין בעצרת הכללית יהיו נוכחים מלך מרוקו, חסן השני, שהיה יושב-ראש ועידת-הפסגה הערבית השביעית, ונשיא לבנון, סולימאן פרנג'יה, נשיא מועצת הליגה הערבית במושב הנוכחי, במגמה להדגיש את הסולידאריות הערבית ביחס לבעיה הפלסטינית.
4. הייצוג הערבי יהיה בדרג של שרי-חוץ של מדינות ערב, במגמה לתמוך בבעיה הפלסטינית, לחזקה ולהפגין סולידאריות ערבית כלפיה.
5. לשגר איגרות מטעם יושב-ראש ועידת-הפסגה הערבית השביעית למדינות זרות, כדי לזכות באו"ם בתמיכה עולמית בבעיית פלסטין.

5. המישור הצבאי

הוועידה דנה באומדן הצרכים השנתיים של מדינות-העימות בסיוע צבאי ורשמה לפנייה את התחייבותן של כל אחת מן המדינות האלו: ערב הסעודית – 400 מיליון

אחרות בתוך פרוד

דולאר; כוויית – 400 מיליון דולאר; איחוד האמירויות הערביות – 300 מיליון דולאר; קטר – 150 מיליון דולאר; עיראק – 100 מיליון דולאר; סולטאנות עומאן 15 מיליון דולאר; בחריין – 4 מיליון דולאר. בסך-הכול – 1369 מיליון דולאר. כן רשמה הוועידה לפנייה, כי ראשי המשלחות של מרוקו, תוניסיה ואלג'יריה יודיעו למזכיר הכללי על שיעורי השתתפות מדינותיהם, וכי משלחת לוב תשאל את חוות-דעת ממשלתה בנושא ותביא אותה לידיעת המזכיר הכללי.²⁸ אלו החלטות הוועידה (בעניין זה):

- א. כל המדינות האלו ישלמו את סכומי ההשתתפות למצרים, לסוריה, לירדן ולאש"ף במישרין, על-פי הצרכים המשווערים של כל מדינה, כפי שהוצגו בוועידה.
- ב. המזכיר הכללי יביא את שיעורי התשלום לידיעת המדינות הנוגעות בדבר.

6. שינוי באמנת הליגה הערבית

הוועידה דנה בהכנסת שינוי באמנת הליגה, רשמה לפנייה את תוכן סעיף 19²⁹ באמנה והחליטה:

- א. לאשר את השינוי באמנת הליגה הערבית.
- ב. להקים ועדה של שריי-החוץ של סוריה, כוויית, מצרים ומרוקו, שתעקוב אחר הסקרים והמחקרים הנוגעים בנושא ותכין דין-וחשבון על פעולות הליגה בעבר ועל התכנית לפיתוחה.

7. היחסים בין ארצות ערב לאפריקה

(א) כינוס ועידת-פסגה ערבית-אפריקנית

הוועידה דנה בשיתוף-הפעולה הערבית-האפריקנית והחליטה:

- לכנס ועידת-פסגה ערבית-אפריקנית.
- לקיים מגעים עם מדינות אפריקה כדי לעמוד על דעתן בעניין. אם התשובה תהיה חיובית, יינקטו הצעדים הדרושים לכינוס ועידה ערבית-אפריקנית של שריי-החוץ, שתכין את ועידת-הפסגה.

(ב) [שיגור משלחת]

תשוגר משלחת של שריי-החוץ, ובה נציגי איחוד האמירויות הערביות, אלג'יריה,

ועידת הפסגה השביעית

סודאן, ערב הסעודית, סוריה, לבנון, כוויית, מצרים ומאוריטאניה, לשם ביקור במדינות אפריקה, במטרה לחזק את הסולידאריות הערבית-האפריקנית ולהביא לידיעת המדינות את החלטות ועידת הפסגה הערבית השביעית בעניין זה.

(ג) הבאנק הערבי לפיתוח כלכלי באפריקה

הוועידה דנה בעניין הבאנק הערבי לפיתוח כלכלי באפריקה והחליטה:

- לאשר את הגדלת הון הבאנק הערבי לפיתוח כלכלי באפריקה. הנושא יועלה לפני שריי-האוצר ושרייה-הכלכלה בישיבה הקרובה של המועצה הכלכלית לשם קביעת היקף התוספת הזאת.
- לקבוע את ח'רטום כמקום מושבו של הבאנק.
- להשאיר את עניין שיתוף-הפעולה בין הבאנק ובין הבאנק לפיתוח אפריקה בידי מועצת נגידי הבאנק כאשר תתכנס.
- כל המדינות השותפות בהון הקרן יפקידו במזכירות הליגה את המיסמכים המאשרים הסכם זה.

(ד) הקרן הערבית להלוואות למדינות אפריקה

אלו החלטות הוועידה בעניין הקרן הערבית למתן הלוואות למדינות אפריקה:

1. המדינות המשתתפות בהון הקרן שעדיין לא עמדו בהתחייבויותיהן, ישלמו אותה במזכירות הכללית של הליגה.
2. משך פרעונה של ההלוואה יהיה 25 שנה, במקום 8 שנים, ומשך הדחייה [של תחילת הפרעון] יהיה 10 שנים, במקום 3 שנים.
3. הסכום שהוקצב אשתקד לקרן יחודש במלואו בשנה הבאה על-ידי כל מדינה, בהתאם להתחייבותה.
4. איחוד האמירויות הערביות, ערב הסעודית וכוויית התחייבו להגדיל את סכומי השתתפותן ב-10 מיליון דולאר. עיראק התחייבה להגדיל את השתתפותה ב-5 מיליון דולאר.

(ה) הקרן הערבית לסיוע טכנולוגי למדינות ערב ואפריקה

אלו ההחלטות שקיבלה הוועידה בעניין הקרן הערבית לסיוע טכנולוגי למדינות ערב ואפריקה:

אחדות בתוך פרוד

1. לאשר את תקנון-היסוד של הקרן כפי שקבעה הוועדה המשפטית המתמדת.
2. להעלות את סכום הקרן מ-15 מיליון דולאר ל-25 מיליון דולאר.

8. הדרישה הערבית-האירופי

הוועידה דנה בעניין הדרישה הערבית-האירופי ועמדה על השלבים ועל המגעים שהתקיימו בין שני הצדדים. אלו החלטות הוועידה בנושא זה:

- א. להתחיל את הדרישה הערבית-האירופי במסגרת העקרונות הכלולים בהודעת ועידת-הפסגה הערבית השישית, המכוונת אל אירופה המערבית.
- ב. לרשום לפנייה בהערכה את העמדה החיובית שנקטו חברות אחדות בקבוצת המדינות האירופיות כלפי בעיית פלסטין, בתקווה שמדינות אירופה האחרות ינקטו עמדה דומה של תמיכה בזכויות הערבים.
- ג. לייחס חשיבות למיפגש הערבי שיתקיים ב-12 בנובמבר 1974 לצורך קביעת תכנית ערבית אחידה בדרישה, באופן שהייצוג בו יהיה בדרג הולם.
- ד. לנקוט את הצעדים הדרושים כדי להיכנס לשלב ממשי בדרישה, במטרה להגיע לשיתוף-פעולה ממשי בתחום המדיני, הכלכלי והתרבותי לטובת שני הצדדים.

9. סיוע כלכלי לריפובליקה הערבית של תימן ולריפובליקה הדימוקראטית העממית של תימן

בהמלצת ועידת שריי-החוף דנה הוועידה על ההתייחסות לשתי הריפובליקות של תימן כאל מקרה מיוחד, המחייב סיוע יוצא דופן והחליטה לאשר את ההמלצה. הסיוע יינתן על-פי מגעים דו-צדדיים, כראות עיניהן של המדינות. (המשלחות של הממלכה הסעודית ושל סולטאנות עומאן הסתייגו מן ההמלצה הזאת.)

10. הידוק הקשרים הכלכליים הבין-ערביים

הוועידה דנה בתזכיר של המזכירות הכללית ובנייר-העבודה הסורי בעניין הקשרים הכלכליים הבין-ערביים. הוחלט להעביר את הנושא למושב הבא של המועצה הכלכלית.

11 ההסברה

הוועידה דנה בהסברה הערבית והחליטה:

- א. להקים קרן מיוחדת להסברה ערבית, שיוקצבו לה 30 מיליון דולאר. מדינות ערב ישתתפו בה בהתאם ליכולתן, והיא תנוהל על-ידי המוכיר הכללי של הליגה.
- ב. שריי-חוץ ידונו בענייני ההסברה בכינוס של מועצת הליגה, שיתקיים כל שנה בחודשים מארס וספטמבר.

12. ארגון

הוועידה דנה במעקב אחר ביצוע החלטותיה של ועידת-הפסגה והחליטה, ששריי-חוץ יעקבו אחר ביצוע החלטות בשני מושביה של מועצת הליגה הערבית.

13. קביעת עמדה ערבית אחידה כלפי בעיית מדבר סאהארה

ועידת-הפסגה הערבית השביעית דנה בכעיית הסאהארה המערבית. הוועידה הביעה את קורת-רוחה הרבה מן ההסכם שהושג בין מאוריטאניה למרוקו, שהן הצדדים המעוניינים בעתיד הסאהארה. הוועידה מכריזה על תמיכתה המלאה בעמדת שתי המדינות האלו ובהסכמתן לפנות אל בית-הדין הבינלאומי, כהיענות לרצון שעליו הצהירו לאחרונה במושב הנוכחי של עצרת האו"ם. מדינות ערב רואות בבעיית הסאהארה ובחיסול האימפריאליזם השולט בו עניין מהותי, הנוגע לכל מדינות ערב, והן תובעות מספרד, ידידתם המסורתית של הערבים, למחר ולהודיע על הסכמתה לתביעת מרוקו ומאוריטאניה.

14. סיוע לסומאליה ולמאוריטאניה

הוועידה דנה בסיוע לריפובליקה האיסלאמית של מאוריטאניה ולריפובליקה הדימוקראטית של סומאליה כביטוי לסולידאריות ערבית עמן ורשמה לפנייה, כי ערב הסעודית תיתן להן 6 מיליון דולר, איחוד האמירויות הערביות, עיראק וכוויית יתנו 5 מיליון דולאר, סוריה, קטר ומצרים יתנו 4 מיליון דולאר, וסולטאנות עומאן – מיליון דולאר. סך-הכול הסיוע יהיה 38 מיליון דולאר. הוועידה החליטה, כי המדינות האלו יתנו את חלקן בסיוע לכל אחת משתי המדינות במישרין ובאופן שווה.

15. מועד כינוס ועידת הפסגה הערבית השמינית ומקומו

ועידת הפסגה הערבית השביעית הסכימה להיענות בתורה להזמנת הנשיא מוחמד זיאד ברי, נשיא מועצת המהפכה של הריפובליקה הדימוקראטית של סומאליה. לכנס את ועידת הפסגה הערבית השמינית בבירת סומאליה. הוחלט, כי הוועידה תתכנס ביוני 1975 במוגאדישו.

16. החלטה מיוחדת

ועידת הפסגה הערבית בכינוסה השביעי בעיר רבאט, לאחר שהשלימה את עבודתה באווירה של סולידאריות, אחווה, אחדות והכרה כנה באחריות לבעיות השחרור בשלב הבא, לפיתוח ולהידוק שיתוף הפעולה הערבי והבינלאומי, מאושרת מאוד להביע את תורתה העמוקה למרוקו, למלכה, לממשלתה ולעמה על אירוח הוועידה, על ההכנה המושלמת של ישיבותיה ועל הבטחת גורמי ההצלחה בעבודתה. כן שמחה הוועידה להביע את הערכתה המלאה למאמצים הכנים שעשה מלך מרוקו, חסן השני, לפני הוועידה ובמהלכה, מאמצים שאיפשרו לה להתגבר על כל הקשיים ולהגיע להחלטות היסטוריות. הוועידה מתפללת לאללה, כי יעניק לאומה הערבית כוח, כבוד ונצחון במאבקה הצורך.

ג. ראשי המשלחות בוועידה

ערב הסעודית	– המלך פייצל
מצרים	– הנשיא אנוור סאדאת
סוריה	– הנשיא חאפז אל-אסד
אלג'יריה	– הנשיא הווארי בומדיין
תוניסיה	– הנשיא חביב בורגיבה
סודאן	– הנשיא ג'עפר נומיירי
מרוקו	– המלך חסן השני
ירדן	– המלך חוסיין
לבנון	– הנשיא סולימאן פרנג'יה
כוויית	– האמיר צבאח אל-סאלם אל-צבאח
איחוד האמירויות	
הערביות	– השייח' זאיד בן סולטאן אל-נהיאן
עומאן	– הסולטאן קאבוס בן סעיד
קטר	– האמיר ח'ליפה בן חמד אל-ת'אני
מאוריטאניה	– הנשיא מוח'תאר וולד דאדה

ועירת־הפסגה השביעית

— הנשיא מוחמד זיאד ברי	סומאליה
— סגן ראש־הממשלה צדאם חוסיין	עיראק
— שגריר לוב בפאריס	לוב
— הנשיא סאלם רובייע עלי	דרום תימן
— הנשיא אבראהים אל־חמדי	צפון תימן
— האמיר עיסא בן סוליימאן אל־ח'ליפה	בחריין
— יושב־ראש הארגון יאסר ערפאת	אש"ף
— מזכיר הארגון מחמוד ריאד	הליגה הערבית